

26 февруари 2018

НОВИНИ | ИНТЕРВЮТА | КОМЕНТАР | ПРОФИЛИ | АНКЕТИ | ФОРУМ | НАКРАТКО | РАБОТА | В МЕДИИТЕ | ОЩЕ

КОМЕНТАР

Противоречива съдебна практика при прилагане на чл. 278, ал. 6 от НК

Неясни текстове в Закона за културното наследство затрудняват прокуратурата и съда

15 октомври 2013, 09:01 | [Георги Георгиев, адвокат](#)

11075 25

Георги Георгиев

Адвокат Георги Георгиев от Старозагорската адвокатска колегия, се занимава основно с наказателни и административни дела. Интересът му към дела, свързани с прилагане на Закона за културното наследство (ЗКН), започва още с приемането на закона и се засилва от създаденото усещане за несправедливост при голяма част от подведените под наказателна отговорност колекционери. Сегашните проблеми в прилагането на закона ясно бяха дефинирани и предречени още от момента на обнародването му през 2009 г., смята адвокат Георгиев. Той е в инициативния комитет, внесъл в Народното събрание проект за промени в ЗКН по отношение на режима на колекционерите и либерализиране на металдетектинга. Според адвокат Георгиев е необяснимо защо толкова ожесточено се бранят несвързани и противоречиви разпоредби, които като че ли не засягат големите играчи на пазара за антики, а са насочени основно към колекционери с незначителна стойност.

С приемане на Закона за културното наследство (ЗКН, обн. ДВ, бр. 19 от 13 март 2009 г.), който влезе в сила на 10 април 2009 г., бе изцяло отменен действащият преди това Закон за паметниците на културата и музеите (ЗПКМ). Синхронно с приемането на изцяло нов закон, уреждащ обществените отношения в областта на културното ни наследство, бяха направени и съществени промени в Наказателния кодекс (ЗИДНК, ДВ, бр. 27 от 2009 г.), сред които и новата разпоредба на чл. 278.

В шестата алинея на чл. 278 от НК за първи път бе криминализирано държането на археологически обект или обекти, които не са

идентифицирани и регистрирани по съответния ред, като лицето, което ги държи, се наказва с лишаване от свобода до четири години и с глоба от 2000 до 10 000 лева, а когато предметът на престъплението представлява национално богатство, както и когато се държат повече от три археологически обекта, се наказва с лишаване от свобода до шест години и с глоба от 3000 до 15 000 лева. По преценка на съда може да бъде наложена и конфискация до една втора от имуществото на виновния, като задължително

старинните вещи се отнемат в полза на държавата.

Законодателят, приемайки нормата на чл. 278, ал. 6 от НК, е решил тя да бъде бланкетна, т.е. да съдържа основното правило за поведение и от формулировката на понятията да се подразбере коя норма от ЗКН да се приложи.

Редно е да бъде споменато, че повечето от приетите норми с този ЗИД на НК, в сила от 10 април 2009 г., са със бланкетен характер. Народните представители, гласували промените в Наказателния кодекс, са преценили, че правоприлагащите органи не биха имали проблеми при запълване на бланкетните норми с такива от ЗКН. Следователно, при прилагане на тези бланкетни норми и в частност - тази на чл. 278, ал. 6 от НК, е от значение понятията "археологически обект" и

НОВИ | ЧЕТЕНИ | КОМЕНТИРАНИ

- 15:33 **С тълкувателно решение ВКС ще ревизира 42 постановления на Пленума на Върховния съд от периода 1953 – 1994 г.**
- 13:15 **Допълнителното трудово възнаграждение за придобит трудов стаж и професионален опит не е дискриминационно**
- 13:02 **По 2 176 лева за облекло на кадровици, съдии, прокурори и следователи**
- 12:10 **Румъния стана страна на прокурорите***
- 11:12 **Затвор за журналисти и закриване на медии за критики към председателя на Върховния съд**

ГОРЕЩО ВЪВ ФОРУМА

Най-хубавите кътчета от Южното Черноморие - заграбени с измама

0 мнения | последно в 15:30

дрехи 2018

79 мнения | последно в 15:30

В Ирак осъждат на смърт съпругите на терористи, ако самия терорист не е заловен

1 мнения | последно в 15:13

ред за идентификация" да бъдат ясно и точно дефинирани в ЗКН и в подзаконовите нормативни актове към закона.

Съдебната практика през изминалите повече от 4,5 години от влизане в сила на ЗКН еднозначно показва, че са налице сериозни проблеми именно по отношение на неясни и неточни норми от ЗКН.

Тук е мястото да бъде споменато, че изявления от страна на представител на прокуратурата за непротиворечивост в съдебната практика по дела с повдигнати обвинения по гореспоменатия текст, поради неяснота в терминологията, са най-мекото казано спорни. (*"Категорично считаме, че дори и да имаше някаква непрецизност в терминологията, съдът я отработи."*, Н.Сопаров, Протокол №6 от 25.09.2013 год. от заседание на Комисията за взаимодействие с граждански организации и движения на 42-ро Народно събрание.) Всъщност е налице сериозен проблем, произтичащ именно от непрецизни формулирани норми в ЗКН и в частност тези, които са тясно свързани с разпоредбата на чл. 278, ал. 6 от НК. За да бъде извършен анализ на този проблем, следва да се отговори на няколко въпроса, а именно, действително бланкетна ли е нормата на чл.278, ал. 6 от НК и, ако е така, с кои норми от ЗКН следва да бъде запълнена.

FACEBOOK

Считам, че по отношение на характера на нормата липсва спор, тъй като съдебната практика, и то по влезли в сила решения, е еднозначна.

Основният проблем за правилното прилагане на закона, произтича от обстоятелството, че съдебната практика не е еднозначна в посочване на конкретната норма или норми които регламентират "съответния ред за идентификация и регистрация".

В тази връзка различни съдебни състави в своите решения приемат, цит:

"За настоящия съдебен състав не е спорно, че диспозицията на нормата на чл.278, ал.6 от НК е бланкетна по своя характер. Следователно - за да се реализира наказателната отговорност на подсъдимия по текста на чл.278, ал.6 от НК е необходимо той да се допълни със съответното съдържание – посочване на конкретните нарушения на разпоредбите в съответните нормативни актове, свързани с държането на археологически обект, както и субектите които следва да предприемат действията по идентификацията и регистрацията по съответния ред." (Решение №272 от 24.07.2013г. по ВНОХД №552/2013 г. на Апелативен съд-София), както и:

"Нормата на чл.278 от НК е бланкетна, като борава с общите понятия "културна ценност" и "археологически обекти". Тяхната легална дефиниция е посочена в Закона за културното наследство и Наредба № Н-3/03.12.2009 г. Посочването им в обстоятелствената част на обвинителния акт и мотивите към присъдата обаче, все още не е достатъчно да запълни от обективна страна нормата на чл.278 от НК, доколкото те все още не съдържат задължения за определени лица какви действия следва да предприемат по идентификация и регистрация на археологическите обекти." (Решение №88 от 02.09.2013г.по ВНОХД № 86/2013 г. на Апелативен съд-Бургас), както и:

"...доколкото се касае за обективен елемент от състава на престъплението по чл.278,ал.6 от НК в обвинителния акт следва задължително да бъде посочено защо се възприема от обвинението, че се касае за културни ценности, неидентифицирани и нерегистрирани по съответният ред, респективно къде е определен редът и начинът за тяхната регистрация". (Определение №402 от 24.06.2013г.по НОХД№685/2013г. на Окръжен съд-Пловдив)

Изводът от тези влезли в сила решения е един - че **не би следвало дадено лице да бъде привлечено към наказателна отговорност по чл.278, ал.6 от НК, ако в постановлението за привличане на етапа на досъдебното производство, респективно в обвинителния акт на прокурора, не са конкретно и точно посочени нарушените разпоредби от ЗКН и Наредба №Н-3/03.12.2009 г. за реда за извършване на идентификация и за водене на регистъра на движими културни ценности.**

Практиката до момента относно начина на запълване на бланкетната норма от НК, е основният критерий за наличието или липсата на проблем и тя е красноречива. Както при разследващите органи от изпълнителната власт, реализиращи разследване на етапа на досъдебното производство, така и при държавното обвинение при изготвяне на обвинителните актове, липсва яснота по втората част на зададения по-горе въпрос, а именно **кой е "съответният ред за идентификация и регистрация" на археологически обекти.**

В тази връзка за прецизност и пълнота ще посоча, как е била запълнена със съдържание бланкетната норма на чл. 278, ал. 6 от НК в няколко обвинителни акта и постановени присъди по наказателни дела, а именно цит:

"...на 14.12.2011 год. е държал повече от три археологически обекти /общо 4 бр.културни ценности/, които не са идентифицирани и регистрирани по съответният ред..." (Обвинителен акт от 13.05.2013 г. на Окръжна прокуратура – гр.Пловдив), и следващият:

"...на 06.04.2012 год., държал археологически обекти, които не са идентифицирани и регистрирани по съответния ред съгласно ЗКН и Наредба №Н-3/03.12.2009 г." (Присъда №25 от 26.04.2013 г. по НОХД№54/2013 г. на Окръжен съд-Видин)

Характерно за посочените по-горе два акта е, че в тях нормата на чл. 278, ал. 6 от НК не се запълва с нито една конкретна норма от ЗКН, респективно с норма от Наредба №Н-3/03.12.2009 г.,

като формално се цитира ЗКН. Т.е. те са категорията на тези, които прокуратурата и съдът са постановили при сериозни нарушения на процесуалния закон.

В други актове на прокуратурата и съда, вместо конкретно посочване на точно определени норми, регламентирации предвиденият от ЗКН ред за идентификация и регистрация се посочва целия раздел от закона, именован "Идентификация и регистрация". В тази връзка, цит:

"...е държал...предмети и вещи – археологически обекти, имащи качествата на движима културна ценност, които не са били идентифицирани и регистрирани по съответния ред съгласно Глава VI, раздел II от Закона за културното наследство и Наредба №Н-3/03.12.2009 г." (Присъда №16 от 25.03.2013 г. по НОХД№575/2012 г. на Окръжен съд-Сливен)

Опитът да бъде запълнена бланкетната норма на чл. 278, ал. 6 от НК с всички дванадесет разпоредби (от чл. 96 до чл.107) на Раздел II "Идентификация и регистрация" от ЗКН, от една страна е съществено процесуално нарушение, но от друга може да се приеме, като сериозна индичия, че и съдът трудно определя коя е конкретната приложима разпоредба от ЗКН.

Още повече въпроси поражда една трета категория обвинителни актове и постановени присъди, пряко свързани с бланкетната норма на чл. 278, ал. 6 от НК, в които като приложима разпоредба, вменияваща задължение на държателя на "археологически обект" да го идентифицира и регистрира, е посочена разпоредбата на чл. 97, ал. 3 от ЗКН. Тя гласи: *"Физически и юридически лица, притежаващи вещи или колекции от вещи, които могат да се определят като културни ценности, могат да поискат тяхната идентификация от съответния по тематичен обхват държавен или регионален музей."*

Посочването като приложима именно на тази разпоредба, намирам за неправилно, поне по две съображения.

На първо място, след като в разпоредбата на чл. 278, ал. 6 от НК е предвидена наказателна отговорност за държане на неидентифициран археологически обект, а чл. 97, ал. 3 от ЗКН регламентира идентифициране на "културна ценност", е видно, че това са две различни понятия, поради което разпоредбата на чл. 97, ал. 3 от ЗКН не може да запълни бланкетната норма от НК. Тук е мястото да се спра по-подробно на тези две понятия, легалните определения на които се намират в ЗКН.

В чл. 7, ал. 1 от ЗКН е дадено легално определение на понятието **"културна ценност"**, като, съгласно тази разпоредба: *"Културна ценност е нематериално или материално свидетелство за човешко присъствие и дейност, природна даденост или феномен, което е от значение за индивида, общността или обществото и има научна или културна стойност"*. На свой ред, съгласно класификацията, направена от законодателя в разпоредбите на чл. 53 от ЗКН в зависимост от характерните особености на "културните ценности", те са разделени на археологически, етнографски, исторически, художествени, природни, технически, архивни и книжовни и литературни. Т.е. в нормата на чл. 53, ал.1 от ЗКН е дадена легална дефиниция на понятието **"движими археологически културни ценности"**, като разновидност на понятието **"културна ценност"** и това са движими вещи, открити в земята, на повърхността ѝ или под водата и свидетелстващи за епохи и цивилизации, които са обект на археологията."

От сравнителният анализ на трите понятия може да се направи само един категоричен извод - че има съществена разлика между вещи които са "археологически културни ценности" и "археологически обекти", поради което запълване на бланкетната норма от НК с нормата, предписваща идентификация на "археологически културни ценности", е неправилно прилагане на закона.

На следващо място, именно тази комбинация - запълване на разпоредбата на чл. 278, ал. 6 от НК с нормата на чл.97, ал.3 от ЗКН, е неправилна и поради обстоятелството, че там липсва императивно въведено задължение за идентификация, а е предвидена алтернативна възможност: *"...могат да поискат тяхната идентификация..."*.

От изложеното дотук, визирайки противоречивата съдебна практика, считам че става ясно защо при така дефинирани основни понятия в ЗКН – "археологически обект", "археологическа културна ценност", "културна ценност", както и редът за тяхната идентификация е налице сериозен проблем за правилното прилагане на закона.

Не без значение е и обстоятелството, че с посочените примери, бе засегната само една част от проблема и то конкретно със запълване на бланкетната норма на чл.278, ал.6 от НК, но идентично е положението и при прилагане на други разпоредби от Наказателният кодекс, пряко свързани със ЗКН.

Изложеното би следвало да породи сериозни въпроси и желание за бърза промяна от страна на всички, които прилагат закона и които считат, че неговото правилното прилагане е задължително за обществото ни.

КОМЕНТАРИ ОТ FACEBOOK

- 26

Камелия Крастсмпва | [нерегистриран](#)

02 март 2017, 17:14

00

Не ми стана ясно каква е разликата между банкетна и небанкетна. На брат ми в делото пише"..... Съставът на чл.278,ал.6 от НК не е банкетна, тъй като диспозицията не препраца към друг нормативен акт, а очертава в пълнота елементите от обективната страна на престъплението.
- 25

митко дългохуев | [нерегистриран](#)

27 март 2014, 10:00

7-2

Разровиха, окрадоха и продадоха де що имаше в земята, сега искат да окрадат и това, което е в къщите на хората. Филип Тотю ряпа да яде. От тези разбойници по-големи нема.
- 24

Мария | [нерегистриран](#)

06 февруари 2014, 01:57

7-1

Смятам, че тези текстове от НК ще обслужват организираната престъпност, ръководена от самата Държавна сигурност. ДС кримките открай време се занимават с кражби на културни ценности, дори организираха кражбата на История Славяноболгарская на Паисий от Хилендарския манастир. Сега всичко ще им се даде в готов вид, за да знаят къде какво да откраднат направляваните от тях престъпни групи.
- 22

обикновенния | [нерегистриран](#)

26 ноември 2013, 20:39

5-2

Не трябва човек да е някакъв гений, за да види, че ТИЯ които ние избираме на власт, и които правят закона за културно наследство в БГ, работят за интересите на [Всички Други], само НЕ и за обикновенните хора с обикновено хоби металдетектинг.
- 21

Павел Цветанков | [нерегистриран](#)

03 ноември 2013, 16:53

140

Ремонт на ЗКН е задължително условие, но без активното участие на широк кръг неправителствени и браншови организации е немислим. Прокурор Соларов повече от три години укриваше данни от сигнали за незаконни копия, за липса на задължителни отчетни обозначения на съдовете от Панагюрското златно съкровище, както и необясними разлики в теглото и размерите му. Преписка 10122/2010г.-ВКП. В крайна сметка, след като все пак този факт бе доказан от ГД"ИОКН"-той просто си подаде отвод от преписката... Няма как да повярвам и на думичка изречена от този чиновник! Българският съд тълкува разнопосочно, както и когато му е изгодно текстовете от ЗКН. Това е недопустимо в двадесет и първи век!
- 20

Александър Тодоров | [нерегистриран](#)

03 ноември 2013, 07:05

11-1

Поредните безумия в тази нормална, но водена от НЕнормални идиоти държава.....господа, закона трябва да бъде променен, ако некадърността Ви е толкова голяма за промени, то може да копирате модел от нашите евро партньори....., или причините за вашето упорство са други?.....
- 19

Ганчев | [нерегистриран](#)

02 ноември 2013, 18:49

13-1

Господа, променете закона, за да се чувстваме горди откриватели както английските ни колеги.

Промените в закона, касаещ колекционерството, направени през 2005 година, направиха закона лош. След много шум и обещания от властимащите, той бе променен през 2009г. и стана отвратителен. С многото объркани понятия и безумни ограничения, той на практика лиши българските колекционери от право да колекционират български средновековни и антични монети, като пренасочи всички предмети от тези епохи към няколко десетки дилъри, които без никаква конкуренция и не без помощта на властта изнесоха всичко, което струва на вън. Задължителната идентификация и регистрация обезмисли всяка размяна или покупко - продажба. Да държавата трябва да брани значимите предмети и монети, намиращи се в населението, но не по този начин, наподобяващ "броене на дивите зайци". Тъй като в момента се готвят само частични промени, а не изработването на нов закон, смятам за умесно да отпаднат всички тежести / регистрация, идентификация, проследяване движението на предметите / и на такива да подлежат само предмети и монети с единична цена над 10000 лв. Всички предмети с единична цена под тази да се смятат за обикновени исторически предмети и да не им се присъжда автоматично статута на културни ценности.

...и становище на върховен немски съд - Федералният финансов съд на Германия (Bundesfinanzhof) със седалище в Мюнхен, е върховен съд по данъчни и митнически спорове и е един от общо 5-те върховни съдилища във Федерална република Германия. В свое решение от 11.12.2012 год., по спор, относно дали следва антични монети да са придружени със специално разрешение за износ и по същество отговаряйки на въпроса кога антични монети представляват „археологически обекти“ съобразно Регламент (ЕО) №116/2009 на Съвета в мотивите си е посочил, цит: „15. Mit Recht macht der Kläger indes sinngemäß geltend, dass Münzen, die aus der sog. Antike stammen, in der Regel keinen solchen archäologischen Wert haben und deshalb keine archäologischen Gegenstände sind, insbesondere wenn es sie in großer Anzahl gibt und sie –worauf auch das Badische Landesmuseum in seiner vom HZA in der mündlichen Verhandlung vorgelegten Stellungnahme hingewiesen hat-- nicht (mehr) einem bestimmten Fundort zugeordnet werden können.“ (превод от немски, бел.моя „С право жалбоподателят твърди, че монети от т.н. Античност, по правило нямат археологическа стойност, поради което не са „археологически обекти“, особено когато те съществуват в големи количества и както в съдебното заседание, подчерта експерта от Badische Landesmuseum, когато не е ясно къде точно са намерени.“)

Казвам се Иван и мисля че сега е момента да променим закона и да погледнем европейски :)

[още коментари \(15\)](#)

ТВОЯТ КОМЕНТАР

Име

Ако сте регистрирани [влезте тук](#)
или
[се регистрирайте!](#)

Коментар

Снимка 1

Choose File

No file chosen

Снимка 2

Choose File

No file chosen

Снимка 3

Choose File

No file chosen

Снимка 4

Choose File

No file chosen

Снимка 5

No file chosen

Снимка 6

No file chosen

Въведете буквите и цифрите от кода в дясно

нов код

sg227f

КОМЕНТИРАЙ

ПАРТНЬОРИ

Facebook

За нас

Реклама

Условия

Контакти

Новини

Коментар

Интервю

Галерия

Видео

Връзки

RSS

ILAC

ЮРИСТ
НА ГОДИНАТА

ПРАВЕН СВЯТ